

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

AMBROZKOVÁ, Marie (2024): Místní akční skupiny ve vnitřní periferii Čech: percepce úspěšnosti a její analýza [Local action groups in the inner periphery of Bohemia: perception of success and its analysis]. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Praha, 101 s. vč. příloh.

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy

Posuzovaná diplomová práce vznikala na katedře sociální geografie a regionálního rozvoje PŘF UK od roku 2022, a to v návaznosti na bakalářskou práci, ve které se Marie Ambrozková na Přírodovědecké fakultě Palackého Univerzity v Olomouci věnovala tematice komunitního rozvoje. V diplomové práci autorka logicky prohloubila svůj zájem o komunitní rozvoj a vhodně jej propojila s tematikou a problémy rozvoje venkova. Pozornost zaměřila na místní akční skupiny, pro jejichž fungování by měly být principy komunitního rozvoje imanentní. Čtenáři předkládá velmi plastický obraz o složitosti tematiky i nutnosti předcházet zjednodušujícím a paušalizujícím vysvětlením role aktérů/subjektů v územním rozvoji problémových – venkovských a periferních – oblastí, ale i v posuzování a hodnocení „úspěšnosti“ aktérů/subjektů v rozvoji území a územních komunit.

Cíle práce odpovídají jak aktuální předmětové orientaci bádání v sociální geografii, tak prosazování institucionálních přístupů v oblasti regionálního rozvoje. Cíle práce a výzkumné otázky jsou z tematického hlediska relevantní, přiměřené práci tohoto druhu, jsou vhodně uspořádané a vzájemně provázané. Práce má geografický charakter, její jednotlivé kapitoly mají logickou gradaci od diskuze obecných (teoretických a metodologických) východisek, přes představení strategie výzkumu a prezentaci výsledků vlastních šetření až po diskuzi a shrnutí dosaženého poznání. Cenit si je třeba řady doporučení, která autorka formuluje jak směrem k prohloubení základního výzkumu, tak také decizní sféře a aktérům působícím v praxi územního rozvoje.

Autorka si jako hlavní cíl vytkla analyzovat „úspěšnost“ místních akčních skupin. Nejprve se zaměřila na rozbor měnících se přístupů k tematice rurálního rozvoje, následně se na příkladu MAS z oblasti vnitřní periferie Čech snažila odhalit a pochopit „úspěšnost“ MAS, resp. faktory, které činnost MAS determinují, podmiňují jejich fungování. Vlastní výzkum autorka opírá jednak o rešerši a kritickou diskuzi obecných východisek a zdařilou konceptualizaci klíčových pojmů (LEADER, MAS, vnitřní periferie), jednak o rozbor výsledků rozsáhlého souboru výstupů vlastního šetření (MAS ve vnitřní periferii Čech při hranicích Středočeského kraje; intenzivní výzkum v 6 vybraných „aktivních“ MAS).

Práce s literaturou

Autorka v diplomové práci využívá relevantní domácí i zahraniční odbornou literaturu; v nemalé míře pak i rozsáhlý soubor dokumentů decizní sféry.

Potěšitelné je, že rozbor zdrojů a konceptualizace klíčových pojmů práce nejsou samoúčelné. Marie Ambrozková je nepředstavuje jako „povinnou“ vstupní část diplomové práce (neopakuje již mnohokrát popsané a neaspiruje na „všeobsažný“ a vyčerpávající popis možných přístupů). Rozbor a diskuze literatury jí jsou zjevně obecnými východisky pro vlastní výzkum. Obecná východiska diplomové práce, která lze považovat za velmi propracovaná, autorce slouží k vypořádání se

s interdisciplinárními přístupy k tematice role místních akčních skupin v lokálním rozvoji a ke zdůvodnění vlastního výzkumného problému, upřesnění výzkumných otázek a metodologie výzkumu, ale i k diskuzi výsledků vlastního výzkumu a jejich zasazení do širšího kontextu dosavadního poznání.

Metodika práce

Metodologie výzkumu, logické uspořádání jednotlivých etap bádání i výběr a kombinace použitých metod patří k silným stránkám diplomové práce. K řešení výzkumného problému autorka zvolila vhodný metodický postup. Po kritické diskuzi literatury a konceptualizaci klíčových pojmů věnuje prostor představení souboru MAS ve vnitřní periférii Čech, zejména však výběru „aktivních“ zájmových MAS, vhodných pro uskutečnění vlastního šetření. Systematičnost výzkumu podtrhuje autorčino úsilí jednotlivé kroky výzkumu, ale hlavně výběr vhodných zájmových území, konzultovat s odborníky, kteří se rurálnímu rozvoji dlouhodobě věnují. Vlastní šetření pak autorka uskutečnila s využitím metod kvalitativní povahy, konkrétně formou polostrukturovaných rozhovorů se zástupci 6 MAS (manažery, zaměstnanci) na začátku roku 2024. Následovalo vyhodnocení rozhovorů a zasazení výpovědí respondentů šetření do kontextu vstupních východisek práce. K pozitivům práce patří i skutečnost, že autorka věnovala pozornost etickým aspektům výzkumu, zmiňuje limity výzkumu a v textu práce popisuje i snahu o zajištění kvality výzkumu.

Analytická část práce

Vlastní empirická část diplomové práce je jasně strukturovaná. Autorka detailně představuje a zdůvodňuje realizaci jednotlivých fází výzkumu i výsledky. Za vhodné považuje využití rozsáhlého materiálu vzešlého z polostrukturovaných rozhovorů se zástupci 6 vybraných MAS, prezentovaného jak ve vlastní práci, tak v přílohách. Potěšitelné je, že autorka před čtenářem neskrývá omezení uplatněných metod, kterých si je vědoma. Terénním šetřením autorka pro svůj výzkum získala rozsáhlé množství relevantních informací, zejména pak informací nezbytných pro naplnění cílů práce i zodpovězení výzkumných otázek. Výsledky rozhovorů se zástupci 6 MAS z venkovské periferie při hranicích středních Čech autorka nejen analyzuje, ale výpovědi vzájemně srovnává, interpretuje v širším kontextu. Interpretace výsledků dotváří plastický obraz o „fungování“ zástupců MAS v lokální úrovni. Autorka se vyhnula představení velkého množství detailů, specifik a jedinečností, ve prospěch hlubší interpretace výsledků, pochopení podstaty zjištěných faktů a jejich zasazení do obecných souvislostí.

Závěry práce

V závěru diplomové práce se autorka vrací k výzvám, které stály na počátku jejího bádání. Z textu závěrečné kapitoly je zřejmé naplnění cílů práce a zodpovězení výzkumných otázek. Autorka výsledky vlastního bádání propojuje s obecnými východisky. A to včetně kritické reflexe možností, které se pro výzkum územního rozvoje, významu MAS v rozvoji venkovských a periferních oblastí, nabízejí. Autorka potvrdila, že úspěšnost fungování místních akčních skupin je podmíněna jednáním samotných aktérů, kteří MAS tvoří. Potvrzuje tak klíčovou roli kvality lidského a sociálního kapitálu v území. Je zjevné, že v rozvoji oblastí znevýhodněných polohou (geometrické/příhraniční periferie),

ale i z hlediska pozice v systému osídlení i v systému územní administrativy, hraje přítomnost, kvalita a aktivita endogenních zdrojů (místních aktérů rozvoje) klíčovou roli. Čtenář v textu nalezne i náměty pro další možné směřování výzkumu. Pozitivně je třeba hodnotit autorčin kritický přístup k výsledkům vlastní práce, a to zejména vědomí, že výsledky bádání nelze přeceňovat a zobecňovat.

2. Formální náležitosti práce

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář

Práce je po formální stránce zpracována kvalitně; je psána čtivě, víceméně bez chyb. Četné, vhodně zvolené grafické výstupy jsou provázány s textem. Redakční nedostatky jsou spíše výjimečné.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce

Marie Ambrozková předloženou diplomovou prací prokázala schopnost samostatné tvůrčí činnosti a dovednost uchopit výzkumné téma, užitím a kombinací rozličných výzkumných metod naplnit předem stanovené cíle, klást si a zodpovídat výzkumné otázky, zařadit výzkumné téma do širších souvislostí a zformulovat odpovídající závěry i podněty pro směřování dalších výzkumů.

Práce je velmi zdařilým příspěvkem do diskuze jednak o rozdílném vnímání „úspěšnosti“ aktérů/subjektů územního rozvoje, jednak významu lidského a sociálního kapitálu aktérů lokálního rozvoje hlavně v problémových – venkovských a periferních – oblastech. Práce přímo vybízí k uskutečnění podobných výzkumných sond i do typově odlišných území. Diplomovou práci považuji za podnětnou nejen k výzkumům potenciálu, faktorů a mechanismů rozvoje problémových (venkovských či periferních) oblastí, ale také pro praxi decizní sféry a vlastní činnost aktérů/subjektů územního rozvoje.

Práce je výsledkem systematického, časově i technicky náročného bádání. Autorka při zpracování práce byla samostatná. Při četných a pravidelných konzultacích pro mne bylo potěšitelné sledovat „zrání“ studentky. Autorce lze doporučit, aby vybrané výsledky výzkumu publikovala v odborném tisku.

Práci, kterou autorka předložila k obhajobě, bezesporu splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu a lze ji považovat za velmi zdařilou „vizitku“ absolventky navazujícího magisterského studia se studijním programem Sociální geografie a regionální rozvoj.

Předloženou práci **doporučuji** k obhajobě.

Otázky k obhajobě

Která doporučení by autorka formulovala v případě, že by měla např. Národní síti MAS či MMR ČR navrhnout metodiku (kritéria) pro hodnocení aktivit všech MAS na území Česka?

Datum:

31. 5. 2024

Autor posudku:

doc. RNDr. Pavel Chromý, Ph.D. Podpis: